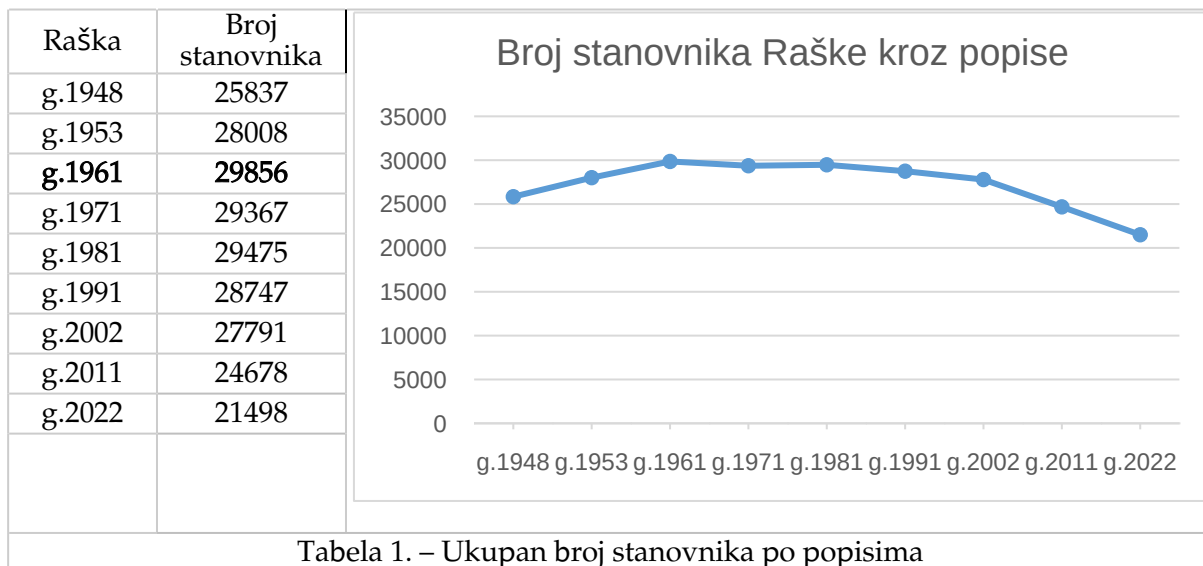

Demografski trendovi i struktura stanovništva Raške kroz različite popisne godine

Originalni podaci:

Komentar demografskih trendova i strukture stanovništva se bazira na originalnim podacima preuzetim iz baze Republičkog zavoda za statistiku. Podaci se odnose na ukupan broj stanovnika i na starosnu strukturu stanovnika zabeleženu u popisima za koje su podaci dostupni:

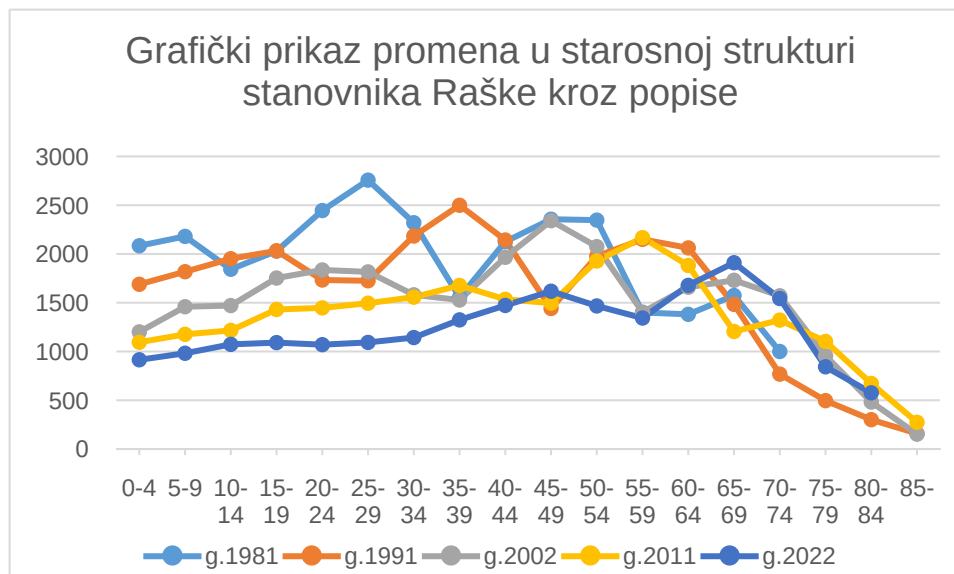

Drugi set podataka koji se koristi su podaci o starosnoj strukturi stanovnika po popisima:

Raška	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-	ukupno
g.1948																			25837
g.1953																			28008
g.1961																			29856
g.1971																			29367
g.1981	2084	2180	1843	2030	2445	2757	2320	1555	2126	2356	2347	1400	1381	1574	1000				29475
g.1991	1689	1818	1951	2032	1733	1725	2184	2499	2143	1441	1977	2150	2062	1483	768	496	301	159	28747
g.2002	1201	1459	1471	1753	1836	1816	1581	1528	1966	2341	2075	1403	1659	1730	1571	956	482	153	27791
g.2011	1095	1176	1216	1431	1447	1495	1557	1677	1535	1496	1928	2167	1882	1205	1322	1103	672	274	24678
g.2022	915	982	1073	1091	1070	1093	1143	1324	1472	1618	1467	1343	1678	1910	1543	843	576		21498

Tabela 2. – Starosna struktura stanovnika zabeležena u popisima

Na osnovu ove tabele može se kreirati grafik koji pokazuje kretanje pojedinih starosnih grupa kroz popise za koje postoje javno dostupni podaci:

Podaci pokazuju značajan pad ukupnog broja stanovnika u Raški tokom poslednjih decenija, kao i značajne promene u starosnoj strukturi. Ova analiza će istaknuti ključne trendove i uzroke promena.

1. Ukupan broj stanovnika kroz vreme:

Rast do 1961. godine:

- Broj stanovnika raste sa 25.837 (1948) na 29.856 (1961), što je posledica visokog nataliteta i povoljnih demografskih uslova posle Drugog svetskog rata.

Stagnacija i postepeni pad:

- Broj stanovnika stagnira između 1961. i 1981. godine (oko 29.000).
- Od 1991. godine počinje pad koji je u poslednjim popisima značajan:
- 1991: 28.747 stanovnika.
- 2011: 24.678 stanovnika.
- 2022: 21.498 stanovnika.
- Ovo predstavlja pad od oko **25%** u poslednjih 30 godina.

2. Starosna struktura:

a) Deca i mladi (0–19 godina):

- Konstantan pad:**
- Broj dece i mladih značajno opada, što ukazuje na smanjenje nataliteta. Na primer:
- 1981: oko 8.137 (28% ukupne populacije).
- 2022: oko 4.061 (19% ukupne populacije).
- Grupa 0–4 godine opada sa 2.084 (1981) na samo 915 (2022).

b) Radno sposobno stanovništvo (20–59 godina):

- **Blagi pad:**
- Broj radno sposobnog stanovništva ostaje relativno stabilan, ali njihov udeo raste zbog pada mlađih grupa.
- 1981: oko 14.374 (49% ukupne populacije).
- 2022: oko 10.690 (50% ukupne populacije).

c) Starije stanovništvo (60+ godina):

- **Značajan rast:**
- Broj starijih od 60 godina raste, što ukazuje na starenje populacije. Na primer:
- 1981: oko 4.355 (15% populacije).
- 2022: oko 6.747 (31% populacije).

3. Ključni demografski trendovi:

a) Smanjenje nataliteta:

- Broj dece u mlađim starosnim grupama (0–4, 5–9) konstantno opada. Ovo je direktan pokazatelj niskog nataliteta i smanjenja prirodnog priraštaja.

b) Migracije:

- Raška je pogođena migracijama mladih i radno sposobnih stanovnika ka urbanim centrima i inostranstvu. Odlazak mladih dodatno smanjuje prirodni priraštaj.

c) Starenje populacije:

- Udeo starijih od 60 godina u populaciji raste, dok mlađe generacije čine sve manji procenat. Ovo ima ozbiljne implikacije na zdravstvene i socijalne usluge.

4. Predikcije za 2031. i 2041. godinu:

Ako se trenutni trendovi nastave, može se očekivati:

a) Ukupan broj stanovnika:

- **2031. godina:**
- Broj stanovnika mogao bi pasti na **18.500–19.000**.
- **2041. godina:**
- Dalji pad na **16.000–17.000**.

b) Starosna struktura:

- **Deca i mladi (0–19 godina):**

- Njihov udeo će nastaviti da opada, dostižući oko 15–17% ukupne populacije.
- **Starije stanovništvo (60+ godina):**
- Udeo starijih od 60 godina mogao bi dostići 35–40% ukupne populacije.

5. Zaključak:

Demografski izazovi:

- Raška se suočava sa smanjenjem broja stanovnika, niskim natalitetom i ubrzanim starenjem populacije.

Preporuke za stabilizaciju populacije:

- **Podsticanje rađanja:** Uvođenje subvencija za porodice i podrške za mlade roditelje.
- **Ekonomski razvoj:** Kreiranje radnih mesta kako bi se zadržali mladi i smanjile migracije.
- **Prilagođavanje usluga:** Razviti infrastrukturu za stariju populaciju, uključujući zdravstvene i socijalne usluge.